

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 14.02.2023

§ 12

Ruotsin kielen kielikylpyopetuksen järjestäminen ja kuljetusetuus lv. 2023-2024 alkaen

740/00.01.02.05/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Vastaava rehtori Kirsikka Saresma, 044 4826409

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Opetus- ja kasvatusjohtaja Jämsén Virve

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy kielikylpyopetuksen järjestämisen esityksen mukaisesti lukuvuodesta 2023–2024 alkaen.

Ruotsin kielen kielikylpyopetus kuuluu hallinnollisesti Lotilan peruskoulun alaisuuteen. Kielikylpyesiopetus ja -perusopetus järjestetään elokuusta 2023 alkaen Lotilan koulun tiloissa.

Kielikylpyesiopetukseen ja kielikylpyopetukseen voidaan ottaa enintään 13 oppilasta/vuosiluokka. Mikäli hakijoita on 10-12, voidaan ryhmän perustamisesta tehdä erillispäätös.

Kielikylpyopetukseen otetaan toissijaisella oppilaaksiotolla, jolloin oppilaalla ei ole oikeutta koulumatkaetuun. Kielikylpyopetuksessa ennen vuotta 2023 aloittaneilla oppilailla säilyy koulumatkaetuus 6. luokan loppuun. Esikoululaisten matkan ylittäessä 5 km, voidaan kuljetuskulukorvausta maksaa huoltajalle kaupungin käytännön mukaisesti.

Perusteluosa

Taustaa kielikylpyopetuksen järjestämiselle Lahdessa

Lahden perusopetuksessa on käynnistetty ruotsin kielen kielikylpyopetus hankehaun avulla vuosina 2015- 2020. Ruotsin kielen kielikylpyopetus on mahdollinen niille lapsille, joiden äidinkieli ei ole ruotsi. Valtakunnallisena opetushallituksen kielikylpyhankkeen tavoitteena on ollut vahvistaa kotimaisten kielten (ruotsi, suomi, saame) asemaa Suomessa.

Kielikylpyopetuksen tulee alkaa viimeistään esikouluvuotena ja jatkua perusopetuksen loppuun saakka. Kielikylvyn tavoitteena on saavuttaa hyvä ja monipuolinen kielitaito sekä koulun opetuskielessä että kohdekielessä. Ruotsin kielen kielikylpyopetusta annetaan suomenkielisen peruskoulun yhteydessä, suomenkielistä kielikylpyopetusta ruotsinkielisen peruskoulun yhteydessä (vrt. koulun opetuskieli ja kielikylvyn kohteena oleva kieli).

Lahden ruotsinkielisen koulun yhteydessä toimiva yksityinen Folkhälsanin varhaiskasvatusyksikkö Daghem on tarjonnut mahdollisuuden ruotsinkieliseen kielikylpyyn Dagiksen tarjoamassa varhaiskasvatuksessa. Esikouluvuonna ruotsin kielen kielikylpyryhmä on eriytynyt omaksi 12 lapsen ryhmäkseen ja sitä on hallinnoinut Lotilan koulu. Täydentävää ruotsinkielistä varhaiskasvatusta (aamu- ja iltapäivähoito) perheet ovat voineet ostaa Folkhälsanilta.

Lahden sivistyslautakunnan päätöksellä 26.5.2020 (§56) päätettiin vakiinnuttaa ruotsinkielisen kielikylpyopetuksen jatkuminen Lahden esi- ja perusopetuksessa siten, että vuosiluokka kerrallaan opetus laajenee ulottuen lopulta v. 2030 koko peruskoulun kattavaksi.

Sivistyslautakunnan päätöksellä kullekin luokka-asteelle esiopetuksesta alkaen on otettu 12 oppilasta. Kielikylpyopetukseen otettavat oppilaat otetaan Lotilan peruskoulun oppilaksi esiopetuksesta 6. vuosiluokalle asti. Ryhmät muodostuvat täydentyessään siten, että lopulta kielikylpyopetusta annetaan esikouluryhmässä, 1-2, 3-4, -ja 5-6- luokilla. Yläkouluun siirrytään Tiirismaan peruskouluun, jossa oppilaat opiskelevat yhdessä Lahden ruotsinkielisen koulun oppilaiden kanssa.

Ruotsinkielinen kielikylpyopetus aloitettiin suunnitelman mukaisesti 0–2- luokilla Lahden ruotsinkielisellä koululla. Ensi syksynä opetus laajenee kolmannelle luokalle siirtyvään opetusryhmään. Sivistyslautakunnan aiemman päätöksen mukaan opetus 3. luokalta alkaen siirtyy Lotilan koulun tiloihin.

Muutostarpeet

Lahden ruotsinkielisen koulun tilat

Lahden ruotsinkielisen koulun kiinteistön omistaa Folkhälsan ja se sijaitsee Lahden kaupungin omistamalla tontilla. Koulurakennus on peruskorjattu ruotsinkielisen koulun esiopetusryhmälle sekä kolmelle yhdysluokalle: 1-2 lk, 3-4 lk, 5-6 lk.

Syksyllä 2023 Lahden ruotsinkielinen koulu tarvitsee tilat viidelle omalle opetusryhmälleen. Koulun oppilasmäärä on kasvanut siten, että koulu tarvitsee tilat omaan käyttöönsä ja ainakin alkuopetuksen luokkien opetus järjestetään luokka-asteittain, 1. luokka ja 2. luokka omina opetusryhminään.

Mahdollinen lisätilan osoittaminen koulun tontille on osoittautunut haasteelliseksi. Koulurakennus sijaitsee tontilla, jota ympäröi vanha asuinalue. Tontti on jo nykyisellään ahdas, eikä mahdollista lisärakentamista itse tontille tai sen välittömään läheisyyteen. Myöskään parakkia ei Tilakeskuksen mukaan ole mahdollista tontille sijoittaa.

Lotilan koulun tilat

Lotilan koulu on peruskorjattu 500 oppilaalle. Syksyllä 2022 koulurakennuksessa opiskeli hieman alle 400 oppilasta. Kielikylpyoppilaat mukaan lukien koulun oppilasmäärä on 430 oppilasta. Nykyisen oppilasmääräkehityksen perusteella kaikki kielikylpyoppilaat sekä esikouluryhmä mahtuvat opiskelemaan Lotilan peruskoulussa.

Kielikylpyoppilaiden siirtyminen Lotilan koulun tiloihin mahdollistaa molemmilla kouluilla myönteisen muutoksen. Lahden ruotsinkielisen koulun käyttöön palautuvat heille suunnitellut tilat ja oikein mitoitettu, arjen turvallisuutta tukeva oppimisympäristö. Ruotsin kielen kielikylpyopetus järjestetään suomenkielisen koulun yhteydessä ja siten varmistetaan opetussuunnitelman edellyttämän opetuksen tarjoaminen kahdella kielellä. Kielikylpyperiaatteen mukaan opetuskielen vaihtuessa ruotsista suomeksi myös opettaja vaihtuu. Kolmannelta luokalta alkaen suomen kielellä opettavien tuntien osuus kasvaa vähitellen niin, että yläkouluun siirryttäessä opetuksesta noin puolet tapahtuu ruotsin kielellä, puolet suomen kielellä. Tällä kielikyvyn opetussuunnitelman periaatteella varmistetaan, että oppilailla on edellytykset jatkaa tarjolla olevaan suomenkieliseen lukioon tai ammattiopintoihin.

Oppilaan koulupolku yhtenäistyy, sillä kielikylpyoppilaan koulupolun siirtyessä kokonaan Lotilan kouluun vältetään nykyiseltä kolmessa koulussa opiskelulta perusopetuksen aikana (Lahden ruotsinkielinen koulu - Lotilan koulu - Tiirismaan yläkoulu).

Muutosten tiedottaminen huoltajille

Laajamittaisen kaksikielisen opetuksen (en-su) sekä kielikylpyopetuksen infoillassa 12.1.2023 huoltajille kerrottiin sekä laajamittaisen kaksikielisen opetuksen että kielikylpyopetuksen periaatteista ja opetuspaikan järjestämisen muutoksista niin Tiirismaan koulun muuttaessa parakeista Paavolan kampukselle kuin kielikylpyopetuksen järjestämipaikan siirtymisestä kokonaisuudessaan Lotilan koululle. Kielikylpyinfon ja huoltajien tarkentaviin kysymyksiin vastaamisen jälkeen saimme 19 hakemusta ruotsinkielisen kielikylvyn esiopetukseen. Aiempina vuosina hakijoita on ollut 10- 12. Tulos oli rohkaiseva, vaikka ymmärrettävästi täydentävän varhaiskasvatuksen järjestelyt huoltajia huolettivat. Ensimmäisen ja toisen luokan oppilaiden iltapäivätoiminta järjestetään Lotilan koululla kaikille määräaikana toimintaan hakeneille.

Kielikylpyopetus toteutetaan yhdysluokissa luokilla 1-2, 3-4 ja 5-6. Jotta kielikylpyopetuksen jatkuminen voidaan varmistaa, on tärkeää, että vuosittain esikouluun otettavien kielikylpyoppilaiden määrää kasvatettaisiin 13:ään oppilaaseen. Uusia oppilaita kielikylpyopetukseen tulee perusopetuksen aikana harvoin, joten ylempien vuosiluokkien oppilasmäärät voivat muodostua erittäin pieniksi. Tällöin kielikylpyopetuksen järjestäminen kustannustehokkaasti on erittäin haastavaa.

Esiopetuksen ja täydentävän varhaiskasvatuksen järjestäminen
kielikylpyesikoululaisille lv. 2023–2024

Esiopetuksessa noudatetaan esiopetussuunnitelman mukaista toimintaa, joten fyysisen kielikylpyesiopetuspaikan vaihtuminen Lahden ruotsinkielisen koulun tilasta Lotilan kouluun ei vaikuta esikoulupäivän toimintoihin tai opetuksen sisältöihin. Esikouluopettaja on kuulunut jo hallinnollisesti Lotilan henkilöstöön, joten järjestämispaikan muutos ei tältäkkään osin muuta tilannetta. Esiopetus Lotilan koulussa alkaa aamuisin klo 8. Koululaisten koulupäivä Lotilassa alkaa klo 8.30, joten tällä aikataulujen porrastuksella esikoululaisten saattaminen kouluun ei tuota ruuhkaa koulun lähetyville.

Mikäli esiopetuksen (klo 8-12) lisäksi tarvitaan täydentävää varhaiskasvatusta, perhe voi hakea joko suomenkieliseen, kaupungin tarjoamaan varhaiskasvatuspaikkaan tai Folkhälsanin ruotsinkieliseen toimintaan Svenska Gårdenissa. Perusopetuspalvelut vastaavat esiopetusoppilaiden siirtymistä Lotilan koululta Svenska Gårdeniin (etäisyys on n. 950 m jalankulkuväylää pitkin). Kuluvana lukuvuotena (2022-2023) kielikylpyesioppilaista seitsemän osallistui täydentävään varhaiskasvatukseen.

Kuljetusetuus toissijaisen oppilaspaikan valinneille:

Esikouluvuoden osalta noudatamme Lahden esiopetuksen periaatteita.

Mikäli esikoulumatka kotiportilta koulun portille mitattuna ylittää 5 km, voi huoltaja anoa kuljetusetuutta. Mikäli lapselle on tehty

perusopetuspalveluissa päätös kuljetusetuudesta, huoltajat voivat hakea

kuljetuskulukorvausta erillisellä, kuukausittain toimitettavalla excel-lomakkeella. Mikäli lapsi osallistuu esiopetuksen lisäksi täydentävään varhaiskasvatukseen, ei esiopetuskuljetusta myönnetä.

Ensimmäiselle luokalle siirryttäessä noudatamme kaupungin toissijaisen oppilaaksioton periaatteita; oppilaalla ei ole oikeutta kuljetusetuuteen, vaikka koulumatka ylittäisi lähikouluun määritellyt kilometrirajat. Tämä periaate on yhdenvertainen laajamittaisen kaksikielisen opetuksen kuljetusetuutta koskevan lautakunnan päätöksen kanssa. Myöskään painotettuun opetukseen osallistuvat oppilaat eivät ole oikeutettuja koulukuljetusetuun, mikäli kyseinen koulu ei ole asuinosoitteen mukaisesti oppilaan ensisijainen koulu. Kielikylpyopetuksessa ennen vuotta 2023 aloittaneilla oppilailla säilyy koulumatkaetuus 6. luokan loppuun.

Edellä todetun perusteella esitämme seuraavia muutoksia lautakunnan aiemmin hyväksymiin oppilaaksioton ja opetuksen järjestämipaikan periaatteisiin:

- a) Lotilan peruskoulun ruotsin kielikylpyopetus alkaa esiopetuksessa ja perustettavan ryhmän koko on enimmillään ~~12~~ 13 oppilasta.
(järjestämipaikkana on Lahden ruotsinkielinen koulu Lotilan peruskoulu.)
Mikäli ruotsin kielen kielikylpyopetukseen hakijoita on vähemmän, voidaan ryhmän perustamisesta tehdä erillispäätös (hakijamäärä ~~10-11~~ 12).
- b) Lotilan peruskoulun esiopetusryhmään tulee hakea vuosittain ilmoitettuna ajankohtana. Mikäli hakijoita on enemmän kuin ryhmään voidaan ottaa, menetellään valinnassa kohdan g-m mukaisesti.
- c) Jos lapsi on käynyt ruotsin kielikylpyopetusta esiopetuksessa, jatkuu lapsella kielikylpyopetus 1. luokalla Lahden ruotsinkielinen koulussa Lotilan

peruskoulussa. Peruskouluun oppilaaksi ottamisesta tehdään päätös. Mikäli 1. luokalla jatkavassa ryhmässä on tilaa, on kielikylpyopetukseen mahdollisuus hakea 1. luokalle vuosittain ilmoitettuna ajankohtana. Mikäli hakijoita on enemmän kuin ryhmään voidaan ottaa, menetellään valinnassa kohdan g-m mukaisesti.

- d) Kielellisten valmiuksien arvioinnin koe teetetään hakeville, mikäli hakijamäärä
 - a. Lotilan peruskoulun kielikylpyopetukseen ylittää esiopetukseen otettavien enimmäismäärän ~~12~~ 13 oppilasta (tai jos 1. luokalla jatkavassa ryhmässä on tilaa ja kaikki hakijat eivät mahdu ryhmään).
- e) Oppilaspaikat täytetään kielellisiä valmiuksia arvioivan kokeen mukaisessa paremmuusjärjestyksessä (kokeessa hyväksytty suoritus vähintään 60% maksimipistemäärästä)
- f) Mikäli kaikki saman pistemäärän saaneet eivät mahdu opetusryhmään, valinta ratkaistaan arpomalla.
- g) Mikäli valintakriteerit täyttäviä hakijoita on enemmän kuin paikkoja, otetaan valintakriteerit täyttävät hakijat paremmuusjärjestyksen mukaisesti varasijoille. Varasijoilta otetaan opetukseen keväällä vain lukuvuosittain määriteltynä ajankohtana.
- h) Jos oppilas ei terveydentilansa vuoksi voi osallistua yhteisiin vuosittain ilmoitettuihin koepäiviin, koe järjestetään oppilaalle mahdollisimman pian yhteisen koepäivän jälkeen koulun erikseen ilmoittamana ajankohtana.
- i) Kielikylpyopetukseen oppilaaksi otte ottaminen on toissijaista oppilaaksiottoa.
- j) Mikäli opetusryhmien oppilasmäärä ei täyty lahtelaisista oppilaista, voidaan oppilaaksi ottaa myös muiden kuntien oppilaita. Heidän valinnassaan huomioidaan hyväksytysti suoritettun kielellisiä valmiuksia arvioivan kokeen

mukainen paremmuusjärjestys. Mikäli saman pistemäärän saaneita on enemmän kuin yksi, suoritetaan arvonta.

- k) Kesken lukuvuotta hakevan oppilaan osalta toissijaisen oppilaaksioton harkitsee rehtori. Valinnassa hyödynnetään ko. luokka-asteelle soveltuvaa koetta.
- l) Lahden kaupunki ei vastaa koulukuljetuksesta, koska jos toissijainen opetuspaikka ei ole samalla oppilaan lähikoulu.
- m) Mikäli kielikylypyesikoululaisen matka kotiportilta koulun portille ylittää 5 km, voi huoltaja hakea kuljetuskulukorvausta tähän tarkoitukseen laaditulla lomakkeella.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Perusopetuspalvelut

Lotilan peruskoulu

Mia Kiiski

Eveliina Hasu

Lahden ruotsinkielinen peruskoulu

Jussi Virsunen